

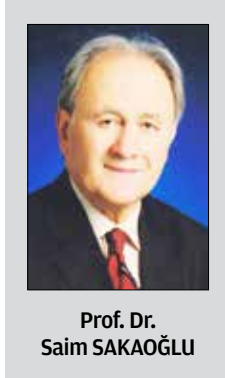
75. YAŞ KONYA YAZILARI : 9

57 YIL ÖNCE KONYA'DA BİR KAHRAMANLIK GÜNÜ

50-60 yıl önce, Konya'da *Kahramanlık Günleri/Geceleri* düzenlenirdi. Konya gençliğinin öncülüğünde yılın değişik aylarında değişik kurum ve kişilerce düzenlenen bu günler/geceler, özellikle gençlere yönelik olur, onların millî konulardaki duyarlılıklarını geliştirmeyi amaçlardı.

Ben de, bir bölümü lise öğrencilik yıllarımıza rastlayan böyle gün ve gecelerden bazılarına dinleyici/seyirci olarak katılmışım. Hatta bunlardan birinin programını da, daha o zaman oluşturmaya başladığım arşivime almışım. Aşağıda, 12 Mayıs 1957 Pazar günü, '**Konya Umumî Kütüphanesi**' salonunda saat 15.00'te başlayıp dört bölüm olarak sunulan böyle bir günün programını göreceksiniz. Ama biz, zayıflayan hafızalara bir parça uyanıklık getirmek üzere bu tür toplantılara ve salona dair bazı bilgiler verelim.

Benim bu tür toplantıları takip etmem ortaokul yıllarımın sonlarına rastlamaktadır. Şimdi de öyle mi bilmem, o yıllarda çarşamba

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

günleri öğleden sonralarına ders konulmazdı. Bu yarım günlerde, yılda birkaç defa da olsa kültürel toplantılar düzenlenirdi. Bunlardan hatırladığım bir ikisi anlatıvereyim.

Şimdi hâlâ duruyor mu bilmem, o yıllarda Konya Lisesinin arkasında, okul bahçesinin sol köşesinde bir ev var-

dı: Müdür lojmanı. Onun batı tarafında ise ince uzun bir konferans salonu... Oradaki toplantılardan birini canlı olarak hatırlıyorum. Bu, okulumuzun felsefe öğretmeni **Selahattin Ertürk** (1923-08.02.1988) (ki Hocaoğlu Selahattin diye bilinir ve bu adla şiirler yazardı.)'ün yönettiği bir toplantı idi. Toplantının bir özelliği de belli sayıda öğrencinin anlatacağı fıkraların alacağı alkışın süresi idi. Tabii herkes kendi sınıf arkadaşının fıkrası için avuçlarını patlatıyordu. Bir ara da elektriğin kesildiğini hatırlıyorum. Bu hocamız daha sonraki yıllarda bilim dünyasına girmiş, felsefe profesörlüğüne kadar yükselmişti. Eşi Nermin Hanım da benim orta kısımdan tabiiye öğret-

menimdi.

Bu toplantıların daha sonraki yıllardakileri İl Halk Kitaplığı'nın salonunda gerçekleştirilmiştir. Mesela beşinci sınıfların düzenlediği bir Yunus Emre toplantısını hatırlıyorum. Bir başkası eğlence ağırlıklı idi. Oradan aklımda kalan iki güzelliği hatırlatmak isterim. Bunlardan ilki yine fıkra anlatma üzerine idi. Ancak fıkraların konusu palavra atmak olacaktı. Üç palavracının yarıştığı bu fıkraların ancak ikisini hatırlıyorum, tabii kazananı da hatırlayamıyorum. Palavracılardan biri diyor ki: Amerika'da bir at yetiştirme çiftliğinde atlar o kadar zayıf ki her birini ayrı ayrı damgalamak yerine aralarına karbon kağıdı koyarak üçünü beşini birden damgalıyorlarmış. Hatırladığım ikinci palavracının fıkrasındaki olay şöyle idi: Genç bir kız öylesine zayıf öylesine zayıf ki bir gün kazara bir kiraz çekirdeğini yutmuş. Kızı daha sonra görenler, ona kaç aylık hamile olduğunu soruyorlarmış.

Bu toplantıda olsa gerek, bir de bilgi yarışması vardı. Sorulardan biri de, o günlerin popüler olan hafif müzik parçalarından biri olan, Charlie Chaplin (Şarlo)'ın bir filmi-

nin müziği olan City Lights imiş. Bunlar bizim evimize değil, mahallemize bile uğramayan şeylerdi. Sağ olsun bir arkadaşımız daha bir iki notası çalınmadan doğru cevabı patlatıvermişti de, 'Vay canına, nasıl da hemencecik biliverdi!' diye hayrete düşmüştüm. Bu öğrenci, geçen yıl kaybettiğimiz tıp profesörü **Erkmen Böke** (1939-2014) idi.

Bu salonda Ticaret Lisesi öğrencilerinin de bir yerli tiyatro oyununun sergilediklerini hatırlıyorum. Bizim lisenin tiyatro kolu da bir yerli oyun sergilemişti. Ama hangi okul hangi oyunu sergilediler, onu çıkaramıyorum: Ahmet Kutsi Teceer, *Köşebaşı*; Cevat Fehmi Başkut: *Paydos*.

Lisemizin sergilediği oyunlardan biri de *Sarhoş Denizciler* idi. Özgün adı *Drunken Sailors* olan bu oyun İngilizce olarak oynanmıştı. Oyunda, sevgili mahalle komşum ve kadim dostum. Y. İnşaat Mühendisi Mehmet Bildirici de rol almıştı, ama başkalarını hatırlamıyorum.

Konya İl Halk Kitaplığı'nın hatırlayabildiğim en eski yeri, bugün adı Çarşı Postanesi olan, eski Merkez Postanesi'nin arkasında idi. Daha önceki yerini/yerlerini ayrıca araştırmak gerekir. Oradan, Alaeddin Tepesi'nde o yıllarda var olan Konya Halkevi binasına taşındı. Daha sonra yıkılan bu binanın yeri ise, hemen hemen, bir ara İkinci Ordu Komutanlığı olarak kullanılan ana cadde üzerindeki büyük binanın karşısında ve o yıllarda var olan yazlık sinemanın doğusunda idi. Ortaokul yıllarımda bu binada ders çalışıp kitap okuduğumu da hatırlıyorum. Bu kitaplardan biri de Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın *Kesik Baş* (1942) adlı romanı idi. Kütüphanenin müdürü ise Atıf Koruyucuoğlu idi. Biz çocuklar ve gençler ders çalışır veya kitap okurken o da zaman za-

man salonu dolaşır, hem sessizliği sağlar hem de bizlerin sahipsiz olmadığını gösterirdi. Kitaplık daha sonra, Anıt Alanı'ndaki Halkevi binasına taşındı. O bina o yıllarda İpek Sineması olarak da çalıştırılıyordu. Ayrıca ben Konya Lisesi'nin orta kısmının ikinci sınıfında okurken, okulumuzda çekilen dersane sıkıntısı sebebiyle öğrenimimizi orada gerçekleştirmiştik. Bina bugün Konya Devlet Tiyatrosu olarak hizmet vermektedir.

Gelelim **Kahramanlık Günü**'ne... Toplantı; İkinci Ordu, Konya Lisesi ve Astsubay Hazırlama Okulunun ortaklaşa çalışmasıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıda İkinci Ordu'dan iki subay konuşmuş, lise öğrencileri şiirler okumuş, Ordu ekibi ile lise öğrencileri ayrı ayrı millî oyunlarımızı oynamışlar ve bir piyes sahnelenmiştir.

Pprogramını şöyle değerlendirebiliriz. Kahramanlık Günü, iki oturumda gerçekleştirilmiştir. Birinci oturumun birinci bölümü, İstiklal Marşı'ndan sonra konuşmalarla devam etmiş, Ordu Bandosu'nun icra ettiği marşlarla birinci bölüm sona ermiştir. İkinci Oturum'un ikinci bölümü, Ordu ekibinin sergilediği altı millî oyunla başlamış, liseli öğrencilerin okuduğu beş şiir ile sona ermiştir.

Verilen on dakikalık aradan sonra ikinci oturum Üçüncü Bölüm'le başlamıştır. Burada Reşat Nuri Güntekin'in tek perdelik İstiklal adlı oyunu başarı ile sergilenmiştir. Dördüncü Bölüm'de ise lise öğrencilerinin iki çalışması sunulmuştur, Üç millî oyundan sonra beş kahramanlık türküsü okunmuştur.

Programın taraması verileceği için; kişi, oyun, türkü, marş adlarını ayrıca vermeyeceğiz. Salonun dolduran her yaşta Konyalının zevkle dinleyip seyrettiği bunca etkinlik başarılı bir şekilde sonra er-

Alaeddin Tepesi'ndeki Halkevi binası.

mişti. Daha sonra günlerde Konya basınında bu toplantı ile ilgili olarak övücü yayınlar yer almıştı.

Ben de, o yıllarda tutmaya başladığım günlüklerimin o güne ait olan sayfasında Kahramanlık Günü için şöyle demişim, aktarıyorum:

“12 Mayıs 1957 Pazar: Saat 22.30

Eve gelip yemek yedikten sonra Kitaplık Salonu'na gitmiştim. Kahramanlık günü vardı. Mazlum [?]'la beraberdik. En iyileri Ordu ekibinin oyunları ile Lisenin oyunları idi. Cahit Doğan'ın anlatışı fena değildi. En iyi şiir İzzet Şahin okudu. Piyes fevkalâde idi. 5.30'da bitti.”

Hatırladığım diğer bir Kahramanlık Günü, Alaeddin Tepesi'ndeki Orduevi binasında yapılmıştı. Onunla ilgili belgelerin elde edilmesinden sonra belki bir yazı da onun için yazabilirim.

Acaba diyorum, Konya'mız daha sonraki yıllarda buna benzer bir toplantı yapılmış mıdır? Benim Konya'mızdan uzak kaldığım öğrencilik ve öğreticilik yıllarımda da mutlaka yapılmış olmalıdır. Ancak Konya'da göreve geldiğim 1988 Eylülünden sonra, hatırladığım kadarıyla, böyle bir kapsamlı toplantı düzenlenmemiştir. Dileğimiz odur ki birileri çıkıp bu eksikliği doldurur. Bekleyelim!

1957 YILI KAHRAMANLIK GÜNÜ PROGRAMI

YERİ : KONYA Umumi Kütüphanesi
GÜNÜ : 12 Mayıs 1957 Pazar Saat 15⁰⁰

BİRİNCİ BÖLÜM :

1. İSTİKLÂL MARŞI (Bando ve Öğrenciler Tarafından)
2. AÇIŞ KONUŞMASI (Bnb. Lûtfî GÜZER)
3. ÇANAKKALE KARA MUHAREBELERİ (Yzb. Cahit DOĞAN)
4. MARŞLAR : (Bando Tarafından)

- a. ÇANAKKALE
- b. PLEVNE
- c. GAZİ OSMAN PAŞA

İKİNCİ BÖLÜM :

1. MİLLÎ OYUNLAR : Ordu Ekibi Tarafından

- a. TAMZARA
- b. DELLO
- c. HOŞ BİLEZİK
- d. GÜZELLER
- e. RİZE İKİ AYAK
- f. SIK SARAY

2. ŞİİRLER

- a. TÜRKİYEM Yazan: Attilâ İLHAN (Şadi ONUR)
- b. MOHAÇ TÜRKÜSÜ Yazan: Yahya Kemâl BEYATLI (Günseli YEDÜLAL)
- c. İMAN BİRLİĞİ Yazan: M. Akif ERSOY (İzzet SALMAN)
- d. İZMİR YOLLARINDAN SON MEKTUP Yazan: Kemâlettin KAMU
(İlhan ORHAN)
- e. ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE Yazan: M. Akif ERSOY
(İzzet ŞAHİN ~~ERMAN~~)

O N D A K İ K A D İ N L E N M E

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM :

- PIYES : İSTİKLÂL (Bir perde ; Yazan R. Nuri GÜNTEKİN)
(Assb. Okulu Öğrencileri tarafından)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM :

1. MİLLÎ OYUNLAR : LİSE Öğrencileri Tarafından

- a. ÇORUM Halayı
- b. TALAS Zeybeği
- c. ZEYBEK

2. KAHRAMANLIK TÜRKÜLERİ :

- a. ÇANAKKALE
- b. EFE
- c. KOLBAŞI
- d. ESTERGEN KALESİ
- e. KÖROĞLU

K A P A N I Ş

“TİRYAKİ SÖZLERİ”NİN GÖLGESİNDE

BAŞLARKEN...

Prof. Dr.
Ahmet SEVGİ

Cenap Şahabettin (1870-1934) “Servet-i Fünûn Edebiyatı”nın Tevfik Fikret’ten sonra en büyük şairi olarak kabul edilir. Şairin sanat anlayışının temelinde **parnasizm** vardır. “Sanat sanat içindir” ilkesine bağlı olan ve sanatın dîni yahut içtimâî herhangi bir gaye gütmesine karşı çıkan bu akımın o yıllarda Türkiye’deki temsilcilerinin başında Cenap Bey gelir.

Sanatta mükemmeliyet elbette önemlidir. Fikirler muhakkak sağlam bir ifade kalıbına dökülmeli... Sanat ve edebiyatta kalıcılık biraz da üslûba bağlıdır. Ancak bu, her şey üslûptur anlamına gelmez. Kanaatimizce acıları ve sevinçleriyle “**insan**”ı mihver yapmayan eserlerin yaşama şansızı azdır.

“Güzel yazan yaşar. Güzel fikir bir ıtır ise güzel üslûba da her tarafı muhkem kapatılmış bir billur şişe diyebiliriz. En parlak mefhum bile kusurlu bir ifade içine konulunca açık kaptı kalmış gülyâğı gibi uçmakta gecikmez”

diyen Cenap Şahabettin’in bu iddiasının pek de geçerli olmadığını onun kendi eserlerine bakarak söyleyebiliriz. Şairin “sanat sanat içindir” inancıyla yazdığı “Elhân-ı Şitâ, Temâşâ-yı Leyâl, Yakazât-ı

Leyliyye, Temâşâ-yı Hazân, Son Arzû vb. şiirlerini bugün kim okuyor? Ama onun “Kusurumuz ne kadar çoksa o kadar çok kusur ararız.”, “Kadın olsun kitap olsun cildine aldanma, müderecâtına bak.”, “Akıl yaşta değil, baştadır. Fakat akli başa yaş getirir.” gibi veciz sözleri bir araya getirdiği “Tiryaki Sözleri” adlı eseri emnim her Türk aydınının kitaplığında muhakkak vardır.

Cenap Şahabettin (1870-1934)

Biz, Cenap Şahabettin'den geriye kalan tek eser diyebileceğimiz "Tiryaki Sözleri"ni nazma çekmeye başladık. Nâbî'nin de (1642-1712) işaret ettiği üzere, nesir çabuk unutuluyor. Oysa ezberlenmesi kolay olduğu için manzum söz nesilden nesle aktarılarak nesre göre daha kalıcı olmaktadır:

"Tîz ferâm"uş olunur nesr-i sühan

Nazm ammâ ki ider devr-i dehen"

"Tiryaki Sözleri"nin gölgesini taşmamak şartıyla nazma çektiğimiz Cenap Şahabettin'in **özlü sözleri** "AKADEMİK SAYFALAR"da peyderpey neşredilecektir.

Sözü fazla uzatmaya gerek yok. Buyurun "Tiryaki Sözleri"nin gölgesine...

Prof. Dr. Atımet SEVGI

"Tiryaki Sözleri"nin Gölgesinde

قصورمز نه قدر چوقسه او قدرچوق قصور آراز

"Kusurumuz ne kadar çoksa o kadar çok kusur ararız."
(Cenap Şahabettin)

Kusur aramak...
Her daim kusur arayan adam yok mu?
Günde bin-bir kusur işlemişse çok mu?

SİVAS'I GEZERKEN

Ahmet ÇELİK

Kızımın üniversiteden mezuniyeti vesilesiyle, 7-10 Haziran 2014 tarihleri arasında Sivas'ı gezme imkânı buldum. Kaldığım yere yakın olması hasebiyle gözüme ilk çarpan Meydan Camii'ne yakın bir yerde olan **Ziya Bey Yazma Eser Kütüphanesi** oldu. Kesme taşlarla yaptırılan iki katlı bina, Osmanlı Meclis-i Mebusan ve Cumhuriyet döneminde TBMM'de yedi dönem milletvekillik yapan Yusuf Ziya Başara Bey (1869-1943) tarafından 1908'de kendi gayretleri ile kütüphane olarak kullanılmak üzere yapılmıştır. 1943'de Ziya Bey'in vefatından sonra kütüphanenin yönetimi büyük oğluna bırakılmıştır. Alt kattaki dükkânlardan alınan kira ile bir memur tutulmuş ve kitaplığa kitap temin edilerek gideri karşılanmıştır. 1978'e kadar özel mülk olarak devam eden bina ve Kütüphane 7 Nisan 1980 yılında kamulaştırılmıştır. Ziya Bey sağlığında 3000 nadir yazma ve basma eser toplamıştır. Günümüzde kütüphanede, yeni ve eski eserler bölümünde toplam 18352 kitap bulunmaktadır. Arap Harfli Eserler Bölümü'nde 776 el yazması ve 5.985 tane matbu eser vardır. Yeni eserler bölümünde de 10567 kitap bulunmaktadır. Türkçe dışında Fransızca, Almanca ve İngilizce eserler vardır. Bu eserler dijital ortama aktarılmıştır.

MEYDAN CAMİ

Dikdörtgen planlı olan Meydan Cami 972/1564 tarihinde Kanuni Sultan Süleyman'ın vezirlerinden Sivaslı Koca Hasan Paşa tarafından yaptırılmıştır. Kesme taştan yapılan binanın üzeri çift meyilli ahşap çatı ile örtülmüştür. Minaresi tek şerefeli olup, tuğladandır.

ŞEMŞİ SİVASİ TÜRBESİ

Meydan Camii'nin kuzeybatı yönünde camii avlusu içerisinde yer almaktadır. Şemseddin Sivasî aslen Tokat'ın Zileli'dir. Bir çok eser kaleme almış alim ve fazıl bir zat olup, Halvetiye Tarikatı'nın kendi adıyla anılan Şemsiye kolunun kurucusudur. Türbe duvarları kesme taştan olup, iki bölüm halinde 1600 yılında inşa edilmiştir. Dıştan sekizgen bir kasmağa sahip, tek kubbeli birinci kısmında Şemseddin Sivasî'nin,

Ziya Bey Yazma Eser Kütüphanesi

Gök
Medrese

Sivas Ulu Cami

ikinci kısımda ise yirmi sanduka bulunmaktadır. Ziyaretimiz esnasında türbenin restorasyonu devam etmekteydi.

ULU CAMİ

Anadolu'nun en eski camilerinden biri olan Ulu Cami, Danişment oğullarından Kutbettin Melikşah döneminde Kızılarşan b. İbrahim tarafından Kul Ahi'ye yaptırılmıştır. Bina 3-4 metre çukurda, dikdörtgen planlı ve kuzey avlusuna açılan üç kapısı ile ibadet mahalline girilmektedir. Binası kesme taştan, minaresi tuğladan yapılan caminin kubbe-

si yok. Minaresi kendi eksenine göre 25 derece eğik durumdadır. Avlusunda Nakşi şeyhlerinden İhracızade İsmail Hakkı Efendi'nin de medfun bulunduğu 28 kabrin bulunduğu küçük bir hazire mevcut.

GÖK MEDRESE

III. Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde vezir olan **Sahib Ata Fahreddin b. Ali** (ki türbesi Konya Sahibata Cami Külliyesi içindedir) tarafından 1271'de Konyalı Mimar Kaluyan'a yaptırılmıştır. Medrese açık avlulu dört eyvanlı ve iki katlıdır. Taç kapıda mermer malzeme kullanılmıştır. Taç kapının üst iki köşesinde iç içe girmiş hayvan motifleri vardır. Sırlı tuğla ve mavi çini ile tuğla örgülü minareler taç kapıya daha da önem kazandırmaktadır. Medreseye girişte sağda mescit, solda ise hadis ilimlerinin eğitiminin yapıldığı **Darül-Hadis** bölümü mevcuttur. Avlunun kuzey ve güneyinde altı sütun üzerine inşa edilmiş, kemerli bir revak bulunmaktadır. Bu revakın gerisinde küçük kapılardan

hücrelere geçilir. Doğu yönündeki ana eyvanı yıkılmış yerine mevcut taş ve kitabelerle bir duvar örülmüştür. Kuzey ve güneyindeki yan eyvanların içi çini tezyinatla süslüdür. İnşa edildiği andan müzeye çevrildiği tarih olan 1926 yılına kadar medrese eğitimi devam ettirmiştir. 2006 yılında başlanılan yenileme yarım kalmıştır. Gök Medrese, şu sıralar restorasyon için yeni bir ihale aşamasındadır. Yetkililerin verdiği bilgiye göre Gök Medrese'nin restorasyonu 8-10 yıl sürebilirmiş. Sonrasında burasının Selçuklu Müzesi olması düşünülmüştü ama **Sivas'taki diğer medreselerde olduğu gibi Gök Medrese de maalesef kafeterya olmaya namzet gibi görünüyor!**

SİVAS KALESİ

Vaktiyle Sivas'ta aşağı ve yukarı olmak üzere iki kale mevcutmuş. Aşağı Kale'nin çevresi 7.500 m. yüksekliği 25 metre olup kesme taştan inşa edilen

sur duvarları, kuleleri ile Kayserikapı, Palaş, Tokmakkapı, Cancun, Salpur gibi şehre giren demir kapıları mevcutmuş. Yukarı Kale ise; Gök Medrese'nin hemen yakınında "**Kale Park**" diye tabir edilen şehre hakim bir yerdedir. Çelebi Sultan Mehmet tarafından onarılan kalede sur duvarları, iki kapısı, üzerinde bir camii, zahire ambarları, sarnıç ve cephaneliği bulunmaktaymış. Bu kalelerden günümüzde hiçbir iz mevcut değildir. Park ve kafeterya olarak kullanılan Kale'den hem günümüz Sivas'ını izleyerek çay-kahve içebilirsiniz, hem de geçmişin derin izlerine dalıp gidebilirsiniz.

KALE CAMİİ

Sultan III. Murad'ın veziri Sivas valisi Ali Bey oğlu Murad Paşa tarafından 1580 yılında Çifte Minareli Cami, Şifaiye ve Buruciye medreselerinin hemen yakınında yaptırılmıştır. Kare planlı ve kubbeli olan Kale Camii duvarında bir kovuk, "**Yitik**

Taşı” olarak kullanılmış. Kaybolan eşyalar, bulanlar tarafında buraya konulmakta, yitik sahipleri de kayıpları için ilk önce buralara bakmaktaymış.

BURUCİYE MEDRESESİ

1271 yılında III. Gıyasedin Keyhüsrev döneminde, Buruciye’li Muzaffer tarafından yaptırılmıştır. Medrese, fizik, kimya ve astronomi ilimlerini öğretmek amacıyla yaptırılmıştır. Mimarı belli olmayan medrese simetrisi en düzgün yapıdır. Bina, açık avlulu, dört eyvanlı, iki katlı ve kesme taştan yapılmıştır. Dışadoğru çıkık taç kapısı, yarlarda mukarnas iki penceresi ve köşelerdeki yivli kuleleriyle oldukça estetik unsurlardan oluşmaktadır. Medresenin banisi Muzaffer Burucerdi’nin Türbesi girişte sol taraftadır. Medrese, günümüzde kafeterya olarak

kullanılıyor!

ÇİFTE MİNARELİ MEDRESE

İslami ilimler okutulmak amacıyla İlhanlı Veziri **Şemseddin Mehmet Cüveyni** tarafından Fıkıh/İslam Hukuku öğretmek amacıyla 1271 yılında yaptırılmıştır. Fakat halk arasında Darul-hadis olarak bilinmektedir. Açık avlulu dört eyvanlı iki katlı ve dikdörtgen planlı olarak inşa edilmiştir. Harap olması nedeniyle 1882 yılında Sivas Valisi Sırrı Paşa tarafından ön cephesi hariç yıktırılmıştır. 1886 yılında ana eyvana Hastahane yaptırılmıştır. Bu yapı daha sonraları askeri rüştiye ve 1914-1960 yılları arasında ise İsmet Paşa ve Numune İlkokulu olarak kullanılmıştır. 1960 yılında dönemin valisi Mehmet Varinli tarafından yıktırılarak çevre düzenlemesi bu günkü halini almıştır. 1927 yılında yaptırılan istinat duvarları ön cephesinin yıkılmasını önlemiştir. Medresenin sadece doğu yönündeki asıl cephesi ayakta kalmıştır. Ön yüz, ortada iki minareli taç kapı, iki yanda pencere ve köşe kuleleri ile kompoze edilmiştir. Kesin olmamakla birlikte mimarı Konya’daki İnce Minareli ve Sahip Ata külliyelerinin de mimarı olan Keluk Bin Abdullah’tır. Medrese, günümüzde kafeterya olarak kullanılıyor!

ŞİFAİYE MEDRESESİ

Şifaiye Medresesi 1217 yılında Selçuklu Sultanı I. İzzeddin Keykavus tarafından yaptırılmıştır. Anadolu’daki Selçuklu dönemine ait tıp eğitim yeri ve hastanelerin en büyüklerindedir. Taç kapı alınlığının sağında ve

solunda aslan ve boğa kabartmaları mevcuttur. Ana eyvan cephesinde Rumi tezyinata önem verilmiştir. Hastane üzeri açık tipte olup 1768 yılında çıkarılan bir fermanla medreseye çevrilmiştir. I. Dünya Savaşı esnasında levazım ambarı olarak kullanılmıştır. Şifaiye Medresesi günümüzde kafeterya olarak kullanılıyor!

İZZETTİN KEYKAVUS TÜRRESİ

Sultan Alaeddin Keykubad'ın kardeşi olan I. İzzettin Keykavus genç yaşta hastalanması sebebiyle tıbbı ve doktorlara çok önem vermiştir. Hocası, Sadreddin Konevi'nin babası **Mecdeddin İshak**; halası Kayseri'de Darüşşifa inşa ettirmiş olan ünlü **Gevher Nesibe Hatun**; hanımı ise Mengüceklı Behram Şah'ın kızı **Selçuk Hatun**'dur. I. İzzettin Keykavus vasiyeti üzerine 1220'deki vefatında Şifaiye Medresesi'nin güney eyvanındaki türbeye defnedilmiştir. Vefatından sonra Selçuklu tahtına Sivas'ta Alaeddin Keykubad çıkmıştır. Sultan Alaeddin o sırada Malatya'da hapis bulunmaktaydı. Emir Seyfüddin ve bazı ileri gelen kişiler Malatya'ya kadar giderek Sultan Alaeddin Keykubad'a durumu tebliğ ederek onu Sivas'a davet etmişlerdir. Sultan Alaeddin'e biat merasimi Sivas'ta gerçekleştirilmiştir. Biat-

ten sonra Sultan Alaeddin üç gün yas tutulmasını emretmek suretiyle merhum Sultan kardeşine son hürmeti ifa etmiş ve birkaç gün sonra oradan hareket ederek Kayseri - Aksaray yoluyla başkent Konya'ya gelmiştir. Türbede İzzettin Keykavus'un sandukasından başka, hanedanına mensup on iki mezar sandukası daha yer almaktadır. (Türbe ziyaretimizde I. İzzettin Keykavus'un sandukasının baş kısmından küçük bir deliğin açılmış olduğunu gördük. Buradan sandukanın iç kısmı görülmekteydi.) Türbe kare bir plana sahip olup ongen tuğla örgülü bir kasnağa sahip kubbe ile örtülü ve sivri külahlıdır. Türbe cephesi, Selçuklu sanatının zengin çini süslemelerine sahiptir. Bu çini süslemeyi yapanın "Ahmed Bekir el-Marendi" olduğu sağ pencere üzerindeki alınlıkta yazılıdır.

Çifte Minareli Medrese

Sivas
Valilik Binası

Üstteki büyük çini kabartma kitabe; **“Biz geniş saraylardan dar kabirlere çıkarıldık. Malım mülküm bana fayda vermedi, saltanatım mahvoldu. Fani dünyadan ahrete yolculuk günü 617 şevvalin dördü”** anlamına gelen bir yazı kuşağı yer almaktadır. Süslemede geometrik geçmeler, yıldızlar, kufi yazılar, mavi, lacivert, firuze ve beyaz renkleri ile şifa hanenin en önemli bölümünü oluşturmaktadır.

HÜKÜMET KONAĞI

Dönemin Sivas Valisi Halil Rıfat Paşa tarafından 1884’de yaptırılmıştır. İlk iki katı kesme taştan olan binanın 1913 yılında üçüncü katı ahşaptan yapılmıştır. Geçirdiği bir yangın sonucu yanan bina 2005’de yeniden restorasyon geçirmiştir.

İzzeddin Keykavus
Türbesi

JANDARMA BİNASI

Hükümet Meydanı'nda yer alan Jandarma binası Vali Reşit Akif Paşa zamanında 1908 yılında yapılmıştır. Halen Jandarma Komutanlığı'nca kullanılmaktadır.

KONGRE BİNASI

1892 tarihinde idadi olarak yaptırılmıştır. Burada 4-11 Eylül 1919'da Sivas Kongresi yapılmıştır. Bina 1981 yılına kadar lise olarak kullanılmıştır. Bina restorasyonda olduğu için ziyaret edemedik.

GÜDÜK MİNARE

Eretna Oğulları'ndan Şeyh Hasan Bey'in türbesi olan Gündük Minare, 1347'de yaptırılmıştır. Yapı tuğladan silindirik gövde ve firuze çinilerle süslüdür. Türbenin giriş kapısı kuzeyden olup her yönde penceresi mevcuttur.

AHI EMİR AHMET KÜMBETİ

Tokmakkapı Mahallesi'nde Kurşunlu Hamamı karşısında bulunan Ahi Emir Ahmet Kümbeti, 1332'de yaptırılmıştır. Yapı kare kaide üzerinde yükselen sekizgen gövdesi ve piramidal külahı ile tamamı kesme taştan inşa edilmiştir. Giriş kapısı dar ve basıktır. Mezar odası kuzeydedir.

ABDULVAHAB GAZİ TÜRBEŞİ

Anadolu'nun fetih dönemi velilerinden Abdulvahab Gazi Sivas'ta halkın çok önem verdiği ve ziyaret ettiği türbedir. Yiğitler otobüsüne binerek bir tepede bulunan Abdulvahab Gazi Tekkesi'ne gidilebiliyor.

Gündük Minare

EĞRİ KÖPRÜ

Çifte Minare

Sivas'ın üç km. güney doğusunda, Kızılırmak nehri üzerinde 18 kemerli bir köprüdür. Uzunluğu 179,60 m, olan köprü aynı doğrultuda olmadığı için Eğri Köprü denilmiştir. Köprü araç trafiğine kapalıdır.

Hamam kültürü, halıçılığı, çubukçuluk, bakırcılık, gümüş ve kemik tarak işçiliği ile köfte, madımak aşısı, kazan simidi vb. yiyecekleri ile Sivas mutlaka gezilmesi görülmesi gereken güzel illerimizden biridir.

KAYNAK:

Sivas Gezi Rehberi, Sivas, 2013.

Eyyup AKINCI

TEKNOLOJİ VE GELENEKSEL EL SANATLARIMIZ

İki bin küsürlü yıllardayız ve toplumlar artık ne güzel bir hayat kalitesine sahip; öyle ya teknoloji ilerlemiş, ürünler teknolojinin getirdiği mümkün olan en pratik, çabuk ve kaliteli hizmeti insanlara sunabiliyorlar, böylece de hayat kalitesi bu kullanımlar sayesinde gün geçtikçe daha da artıyor. Sağlık alanında da bu aynen geçerli ve insanların, öncelikle Allah'ın takdiriyle, hayat süreleri bile tedavi alanındaki başarılarla uzayabilmiş durumda.

Neler yok ki; sık sık geliştirilmiş modelleri piyasaya sürülen telefonlar, her yıl yeni modellerinde ilave özellikler ile donatılmış arabalar, daha iyileri yapılarak maliyeti veya satış fiyatı sürekli arttığı gözlenen apartman daireleri, evinizde kullandığımız bilimum gelişmiş elektrikli gereçler, hızlı ve modern ulaşım araçları, her geçen gün

daha da gelişmiş bilişim ağları ve bilgisayarlar ve daha neler neler.

Tüm bunlar ne kadar güzel, hoş, hayatımızı kolaylaştırıp ona kalite getiren gelişmeler ki bu mutlaka memnuniyet verici bir durum olarak görülüyor, toplumların geneli ve özellikle de gençler tarafından. Tüm toplumdaki genç kuşaklar önceki kuşaklara göre daha bir içli dışlı büyüyorlar, bu gelişmişlik timsali teknoloji ile ve tabii ki bunlardan vazgeçmeleri; daha az gelişmiş, eski model ürünlerle günlerini geçirmeleri de pek olası görünmüyor.

Bunlarda olduğu gibi geleneksel el sanatlarımızın istisnasız hepsinde de artık teknoloji hâkim olmuş durumda. Size halı mı lazım? Kataloglar hemen önünüze seriliyor ve bilgisayarlarla modellenmesi yapılmış ve yine bilgisayar

destekli makinelerle üretilmiş yüzlerce çeşit model arasından seçiminizi yapıyorsunuz. Bakır işlemeli hatıra eşya mı bakacaksınız veya farklı duvar süsü niteliğinde panolar mı lazım; çeşit çok ve hatta sipariş verebilirsiniz ve kullanılan motorlu makineler sayesinde en kısa zamanda elinizde olur. Keçe türünde bir ürün mü istiyorsunuz; eskisinden daha çabuk elinizde olur çünkü yıkamalarını ve hatta ayakla yapılan tepme işlemlerini makineyle yapabilirsiniz.

Bunları düşündüğünüzde el sanatı ürünler sadece birer hobi çalışmasından sonra elde edilen ürünler mi olmaya başladı? Öyle ya tüm diğerleriyle rekabet edebilmesi için şartlar adil değil, elde yaptığımız zaman ne kadar da daha çevre dostu, daha sağlıklı ürünler ortaya çıkıyor olsa da daha fazla zaman ve el emeği sonucu meydana geliyor bu ürünler. Ayrıca el yapımı imalatlarda daha fazla kişinin ve ailenin o işle ilgili süreçte evine götürebileceği ekme parasını kazanıyor olduğu da bilinen bir gerçek.

Artıları ve eksileriyle bu gelişmişlik simgesi teknolojik ilerleme-

yi mercek altına alabilmeye çalışırken toplumsal hayata etkilerini de biraz gözlemlemek gerekebilir.

Örnekleri çoğaltmak tabii ki mümkün amma gelgelelim bu gelişmeleri eksiksiz takip edebilecek maddi güç ve gelir toplumların ne kadarında mevcut? Tabii ki geliştirilmiş ve hayatın yaşanırılığına dair kalite artırımı sağlayan günümüz fabrikasyon ürünlerinin güzelliklerine karşı olumsuz bir tavır sergilemek mümkün değil; ancak gelir düzeyi seviyesine uygun harcama yapabilmek yetisi de en önemli faktörlerden biri olsa gerek.

Tabii ki modern çağda gelişmişliğin yanında yer alırken güzelim el sanatlarımızı ve geleneksel kültürel değerlerimiz niteliğindeki sanatlarımızı da bir şekilde koruyup, sürdürübilmenin yollarını aramak gerek. Daha geniş kitlelerin ekonomik refaha ulaşabilme mücadelesinde başarılı olmalarıyla çağdaşlık simgesi olan teknolojik ve modern gelişmeleri kültürel değerlerimizle birlikte bir sürdürülebilirlik sağlarsa ve bu hassas konuda yeterince farkındalık oluşturulabilirse daha hayırlı sonuçlara ulaşılabilir mi?

KONYA FIKRALARI

VALİ VE KADI

Vaktiyle Konya'da Vali olan muhterem bir zat yobazlardan hiç hoşlanmamış. Hoşuna gitmeyen softalardan birisi ve belki de birincisi Kadı Efendi imiş. O vakitlerde dedikodu çok. Keyfiyet kolayca Kadı'nın kulağına aksetmiş. Artık Kadı Efendi iğbarından (öfkesinden) önüne gelen yerde valinin aleyhinde atıp tutmaya başlamış. Bir gün birkaç dost bildiği zevatın yanında yine valiye hücum başlamış:

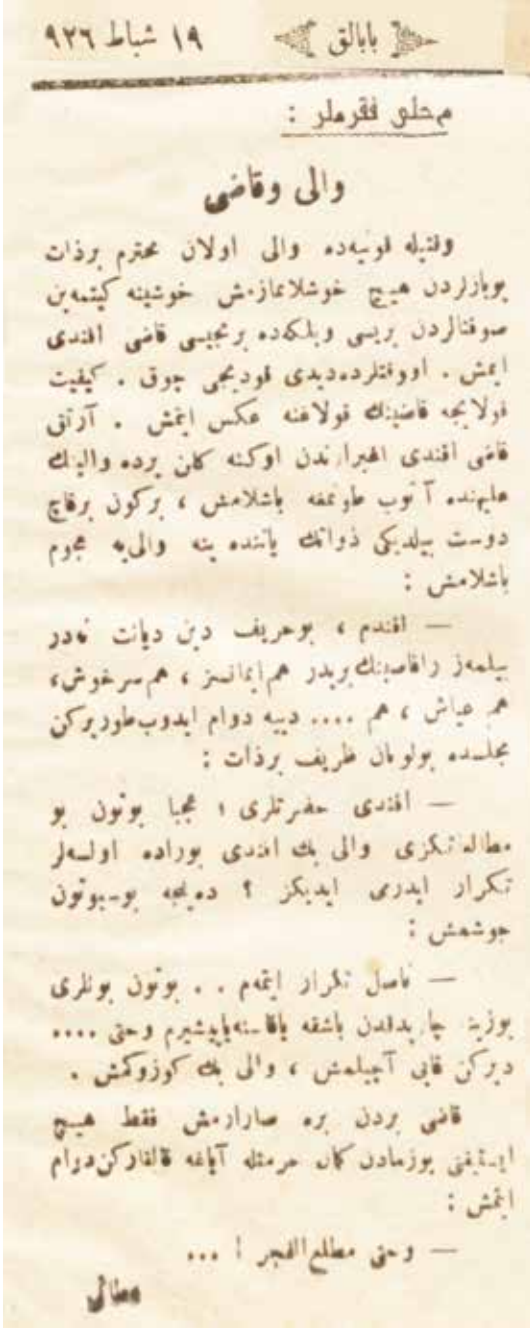
- Efendim, bu herif din-diyanet nedir bilmez, Rafızı'nın biridir. Hem imansız, hem sarhoş, hem ayyaş, hem .... diye devam edip dururken, mecliste bulunan zarif bir zat:

- Efendi hazretleri, acaba bütün bu mutalaatınız Vali Bey Efendi burada olsalar tekrar eder miydiniz? deyince büsbütün coşmuş:

- Nasıl tekrar etmem... Bütün bunları yüzüne çarptıktan başka yakasına da yapıştırdım. Ve hatta ..... derken kapı açılmış, Vali Bey girivermiş.

Kadı birden bire sararmış, fakat hiç istifini bozmadan kemal-i hürmetle (saygıyla) ayağa kalkarken devam etmiş:

- ve hatta matlai'l-fecr! (ta şafak oluncaya kadar)

Erdoğan, Mahallî Fıkralar, "Vali ve Kadı",
Balalık, 19 Şubat 1926.